

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ อว ๐๒๐๓.๔/๓๔๐๕ ลงวันที่ ๒๑ เมษายน ๒๕๖๔ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ได้รับหนังสือแจ้งจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ กรณีนายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพได้ครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน ๑๑ ราย ซึ่งจะครบวาระการดำรงตำแหน่งวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ ได้ยื่นหนังสือลาออกเมื่อวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพได้พิจารณาถึงความจำเป็นเร่งด่วน เพื่อให้การบริหารงานราชการมีความต่อเนื่องและไม่ให้เกิดความเสียหายต่องานราชการ จึงได้อาศัยอำนาจ ตามความในมาตรา ๑๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ จัดให้มีการประชุมสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ วิสามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๔ โดยที่ประชุมได้อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลฯ ประกอบกับความในข้อ ๔ วรรคสอง ของข้อบังคับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ว่าด้วยการประชุมสภามหาวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๘ มีมติเลือกรองศาสตราจารย์ชาญ ถนัดงาน กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ดำรงตำแหน่งอุปนายกสภามหาวิทยาลัย โดยให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับนายกสภามหาวิทยาลัย และที่ประชุมได้พิจารณาและมีมติให้ดำเนินการสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และสรรหากรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง รวมจำนวน ๑๒ ตำแหน่ง โดยมีประกาศสรรหานายกสภามหาวิทยาลัย และสรรหากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่างเรียบร้อยแล้ว

กระทรวงการอุดมศึกษาฯ เห็นว่าสภามหาวิทยาลัยเป็นองค์คณะบุคคลที่มีอำนาจ และหน้าที่ควบคุมดูแลกิจการของมหาวิทยาลัย โดยมีองค์ประกอบตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งแต่ละองค์ประกอบมีส่วนสำคัญในการบริหารมหาวิทยาลัยให้มีความก้าวหน้า ราบรื่น สอดคล้องกับ บทบัญญัติของกฎหมายและมีลักษณะเป็นไตรภาคี กล่าวคือ มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ตัวแทนผู้บริหาร และตัวแทนของคณาจารย์ประจำร่วมเป็นกรรมการสภามหาวิทยาลัย ดังนั้น การที่ไม่มี สภามหาวิทยาลัย หรือมีแต่ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือมีกรรมการแต่ไม่ครบองค์ประกอบ ตามที่กฎหมายกำหนด ย่อมส่งผลกระทบต่อการบริหารงานของมหาวิทยาลัยโดยตรงที่จะต้องอาศัยมติ ของสภามหาวิทยาลัยในการดำเนินการ ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการของสภามหาวิทยาลัย เกิดความชัดเจน กระทรวงการอุดมศึกษาฯ ขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกาในประเด็นข้อกฎหมายว่า สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพมีความสมบูรณ์ที่จะเป็นสภามหาวิทยาลัย ตามมาตรา ๑๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ หรือไม่ อย่างไร

ส่งพร้อมหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๙๐๖/๑๒๖ ลงวันที่ ๑๗ มิถุนายน ๒๕๖๔ ซึ่งสำนักงาน คณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาประเด็นข้อหารือของกระทรวง การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยมีผู้แทนกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สำนักงานปลัดกระทรวง) และผู้แทนมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ คนหนึ่งได้เสียชีวิตเมื่อวันที่ ๒ มกราคม ๒๕๖๔ และยังอยู่ระหว่างดำเนินการให้ได้มาซึ่งกรรมการ สภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง ต่อมานายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลกรุงเทพได้ครบกำหนดวาระการดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ แต่ยังคงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีนายกสภามหาวิทยาลัยใหม่โดยผลของมาตรา ๑๖ วรคทก แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่บัญญัติให้นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีนายกสภามหาวิทยาลัยใหม่ และต่อมา ปรากฏว่า กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งดำรงตำแหน่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัย เทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพได้ยื่นหนังสือลาออกต่อนายกสภามหาวิทยาลัยฯ โดยมีผลในวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๔ และนายกสภามหาวิทยาลัยฯ และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบคน ได้ยื่นหนังสือลาออกต่อปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ โดยมีผลในวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๖๔ ซึ่งสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพได้ดำเนินการสรรหา และเสนอรายชื่อผู้สมควรได้รับ แต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวเพื่อให้สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาฯ ดำเนินการต่อไปแล้ว เมื่อวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๔

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๘) ได้พิจารณาข้อเท็จจริงดังกล่าวประกอบกับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว เห็นว่ามีประเด็นที่ต้องพิจารณาว่า การที่นายกสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนหนึ่งพ้นจากตำแหน่ง จะมีผลกระทบต่อ ความสมบูรณ์ขององค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลหรือไม่ ซึ่งเมื่อพิจารณา มาตรา ๑๕^๑ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล พ.ศ. ๒๕๔๘ ที่บัญญัติให้

มาตรา ๑๕ ให้มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีสภามหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

(๑) นายกสภามหาวิทยาลัย ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(๒) กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง ได้แก่ อธิการบดีและประธานสภาคณาจารย์

และข้าราชการ

(๓) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนหกคน ซึ่งเลือกจากผู้ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดี คณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน ผู้อำนวยการสำนัก ผู้อำนวยการวิทยาลัย และหัวหน้าส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่น ที่มีฐานะเทียบเท่าคณะ

(๔) กรรมการสภามหาวิทยาลัยจำนวนหกคน ซึ่งเลือกจากคณาจารย์ประจำของมหาวิทยาลัย และข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่มีใช้ผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๓)

(๕) กรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสี่คน ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งจากบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัย โดยคำแนะนำของนายกสภามหาวิทยาลัย และกรรมการสภามหาวิทยาลัย ตาม (๒) (๓) และ (๔) ทั้งนี้ ผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี กฎหมาย การงบประมาณและการเงิน การบริหารงานบุคคล การศึกษา เศรษฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์ อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และด้านอื่น ๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควร

ให้สภามหาวิทยาลัยแต่งตั้งรองอธิการบดีคนหนึ่ง ซึ่งมีใช้กรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๓) เป็นเลขานุการสภามหาวิทยาลัยโดยคำแนะนำของอธิการบดี

(มีต่อหน้าถัดไป)

สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลแต่ละแห่ง ประกอบด้วย นายกสภามหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง กรรมการสภามหาวิทยาลัยตัวแทนผู้บริหารจำนวนหกคน กรรมการสภามหาวิทยาลัยตัวแทนคณาจารย์จำนวนหกคน และกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสิบสี่คน โดยกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิดังกล่าวต้องมาจากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กฎหมาย การงบประมาณและการเงิน การบริหารงานบุคคล การศึกษา เศรษฐศาสตร์ และสังคมศาสตร์ อย่างน้อยด้านละหนึ่งคน และด้านอื่น ๆ ตามที่สภามหาวิทยาลัยเห็นสมควรแล้ว จะเห็นได้ว่า การกำหนดองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมีลักษณะเฉพาะ โดยกรรมการสภามหาวิทยาลัยมาจากบุคคลหลายฝ่ายที่มีความหลากหลาย เพื่อให้สภามหาวิทยาลัยสามารถควบคุมดูแลกิจการของมหาวิทยาลัยอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบทบัญญัติของกฎหมาย ดังนั้น การที่สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลจะดำเนินงานตามหน้าที่และอำนาจได้ย่อมต้องมียกประกอบครบถ้วนตามที่กฎหมายกำหนด เพราะหากองค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยไม่ครบถ้วนตามกฎหมาย ก็ไม่อาจถือได้ว่าเป็นสภามหาวิทยาลัย และไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ได้ เว้นเสียแต่ว่ามีบทบัญญัติแห่งกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ทั้งนี้ ตามแนวทางที่คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในเรื่องเสร็จที่ ๘๗๗/๒๕๔๗^๒

จากกรณีตามข้อหาเรื่องนี้ปรากฏว่า สภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยฯ และคงมีกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิเหลืออยู่สองคน ซึ่งเมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๑๖^๓ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๑)

ให้สภามหาวิทยาลัยเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิคนหนึ่งเป็นอุปนายกสภามหาวิทยาลัยทำหน้าที่แทนนายกสภามหาวิทยาลัยเมื่อนายกสภามหาวิทยาลัยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัย

คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ และวิธีการได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิ คุณสมบัติของผู้เลือก ตลอดจนหลักเกณฑ์ และวิธีการเลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยตาม (๓) และ (๔) ให้เป็นไปตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย

^๒บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่อง การนับองค์ประชุมคณะกรรมการองค์การจัดการน้ำเสีย ส่งพร้อมหนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ที่ นร ๐๙๐๑/๑๔๓๓ ลงวันที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๔๗ ถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๑๖ นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๓) (๔) และ (๕) มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี แต่จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรืออาจได้รับเลือกใหม่อีกได้

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระตามวรรคหนึ่ง นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งเมื่อ

(๑) ตาย

(๒) ลาออก

(๓) ขาดคุณสมบัติของการเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัย

ในประเภทนั้น

(๔) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

(๕) สภามหาวิทยาลัยมีมติให้ออกเพราะมีความประพฤติเสื่อมเสีย บกพร่องต่อหน้าที่ หรือหย่อนความสามารถ

(มีต่อหน้าถัดไป)

เทคโนโลยีราชมงคลฯ ที่บัญญัติไว้ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่ ดังนั้น การที่นายกสภามหาวิทยาลัยและกรรมการสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพจำนวนหนึ่งพ้นจากตำแหน่ง และยังไม่มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ก็ไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ องค์ประกอบของสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพเท่าที่เหลืออยู่จึงยังคงครบถ้วนและสามารถปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้ตามมาตรา ๑๖ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลฯ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการของสภามหาวิทยาลัยซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพยังคงผูกพันที่จะต้องเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลตามที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยการอุดมศึกษาด้วย

(นายปกรณ์ นิลประพันธ์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
มิถุนายน ๒๕๖๔

(ต่อจากเชิงอรรถที่ ๓)

(๖) เป็นบุคคลล้มละลาย

(๗) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ

การพ้นจากตำแหน่งตาม (๕) ต้องมีคะแนนเสียงลงมติไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่ตำแหน่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยว่างลง ไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้ดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภามหาวิทยาลัยประกอบด้วยกรรมการสภามหาวิทยาลัยเท่าที่มีอยู่

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๓) (๔) หรือ (๕) พ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระ และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งหรือได้มีการเลือกผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง หรือได้รับเลือกอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน แต่ถ้าวาระการดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่าเก้าสิบวันจะไม่ดำเนินการให้มีผู้ดำรงตำแหน่งแทนก็ได้

ในกรณีที่นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๓) (๔) และ (๕) พ้นจากตำแหน่งตามวาระ แต่ยังมีได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยผู้ทรงคุณวุฒิหรือยังมิได้เลือกกรรมการสภามหาวิทยาลัยอื่นขึ้นใหม่ ให้นายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้มีนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยใหม่แล้ว

ให้มีการดำเนินการให้ได้มาซึ่งนายกสภามหาวิทยาลัยหรือกรรมการสภามหาวิทยาลัยตามมาตรา ๑๕ (๓) (๔) และ (๕) ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง